

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 17Csp/101/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123208454
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Lampartová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8123208454.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- 2 - 17Csp/101/2023

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Evou Lampartovou v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A., C. D. X, XXX XX A., právne zastúpeného: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanému: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpenému: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábřežie 8/A, Bratislava, IČO: 47 232 471, o primerané finančné zadostučinenie 1 828,55 EUR, takto

rozhodol:

- 2 - 17Csp/101/2023

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 200 EUR v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobca m á nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu vychádzajúc z prisúdenej istiny s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 07.09.2023 domáhal od žalovaného zaplata primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1 828,55 EUR. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8Csp/1/2023 bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný v konaní o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, vydanie bezdôvodného obohata a určenie neprijateľnosti štyroch zmluvných podmienok. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 8Csp/1/2023 zo dňa 27.04.2023, právoplatným dňa 31.05.2023, súd určil, že úver zo Zmluvy o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.04.2012 je bezúročný a bez poplatkov, ďalej žalovaného zaviazal vydať žalobcovi bezdôvodné obohata vo výške 328,55 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 328,55 EUR od 13.01.2023 do zaplata a vo výrokoch III. až VI. Určil neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.04.2012. Citoval odôvodnenie predmetného rozsudku, a to body 10. až 12., z ktorých predovšetkým vyplýva, že bezdôvodné obohata predstavovalo rozdiel medzi sumou, ktorú spotrebiteľ zaplatil za účelom splata úveru a sumou poskytnutých finančných prostriedkov, nakoľko úver poskytnutý na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere bol určený za bezúročný a bezpoplatkový titulom absencie povinných zmluvných náležitostí. Taktiež citoval odôvodnenie predmetného rozsudku, a to body 17. až 20., ktoré sa vzťahujú k určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Ako spotrebiteľ si uplatnil satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v uvedenom súdnom

konaní. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy a zároveň má mať aj funkciu relutárnu, ktorá predstavuje obohatenie spotrebiteľa vo výške priznaného PFZ proti dodávateľovi za to, že spotrebiteľ podstúpil súdne konanie, v ktorom bol úspešný. Mal za to, že výška PFZ nemôže mať len symbolický význam, nakoľko PFZ v symbolickej výške nemôže byť primeraným ani spravodlivým. Za objektívne kritérium pre určenie výšky PFZ považoval sumu, o ktorú sa dodávateľ na úkor spotrebiteľa obohatil alebo chcel obohatiť. Pri nepeňažných nárokoch, z ktorých nevyplýva výška finančného plnenia, by takýmto kritériom mala byť recidíva porušovania spotrebiteľského práva s tendenciou zvyšovania PFZ pri zistení opätovného porušenia spotrebiteľského práva. Vznik ujmy, ani hrozba ujmy, nepredstavujú podmienku priznania nároku na PFZ. Uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia 1 828,55 EUR odôvodnil tým, že táto zohľadňuje skutočnosť, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil o sumu 328,55 EUR, za domáhanie sa určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov si uplatnil sumu 300 EUR a za neprijateľné zmluvné podmienky 1 200 EUR, t.j. za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku 300 EUR. Poukázal pri tom na to, že žalovaný v súdnych konaniach opakovane zotrváva na platnosti predmetných zmluvných podmienok. Záverom poukázal žalobca na to, že otázka rozsahu porušenia spotrebiteľského práva je definovaná rozsudkom v základnom konaní, ktorý je hmotnoprávnou podmienkou nároku na primerané finančné zadosťučinenie, pričom z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať ako záväznej.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 22.09.2023 navrhol, aby súd žalobu zamietol a priznal mu náhradu trov konania. Poprel tvrdenia žalobcu a uviedol, že finančné zadosťučinenie nie je koncipované ako sankcia veriteľovi, ale ako náprava pre dlžníka. Poukázal na názor Okresného súdu Martin, sp. zn. 10Csp/59/2017, podľa ktorého ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nemožno vykladať tak, že právo na primerané finančné zadosťučinenie má každý spotrebiteľ, ktorý vytkne úspešne, napr. nejakú vadu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Poskytnutím finančného zadosťučinenia má byť kompenzovaná istá ujma, ktorá spotrebiteľovi v dôsledku porušenia práv priznaných mu právnymi predpismi dodávateľom vznikla. Na to, aby sa mohol žalobca domáhať priznania primeraného finančného zadosťučinenia je potrebné, aby mal v prvom rade právoplatný rozsudok, v tomto prípade o určení neprijateľných zmluvných podmienok, pretože bez neho nie sú splnené podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalovanému nebolo jasné, z čoho vychádzal žalobca pri určení výšky PFZ a prečo žiada 1 828,55 EUR. Zopakoval síce spôsob, akým žalobca dospel k výslednej sume, avšak mal za to, že výšku PFZ žalobca žiadnym spôsobom neodôvodnil a ani nepredložil a nenavrhol v tomto smere žiaden dôkaz. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie podlieha voľnej úvahe súdu, avšak to neznamená ľubovôľu súdu. Súd pre svoju úvahu musí mať k dispozícii dostatok tvrdených a preukázaných skutočností, z ktorých súd musí vychádzať. Súd musí prihliadnuť na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania, vplyv tohto konania, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu, pričom hlavným kritériom je primeranosť. Žalovaný mal preto za to, že žalobca neodôvodnil výšku primeraného finančného zadosťučinenia v tom smere, aký vplyv malo alebo mohlo mať porušenie práva spotrebiteľa na jeho osobu, a to zvlášť za skutkových okolností tohto prípadu. Nepreukázal nevyčísliteľné straty, ktoré utrpel.

3. Žalobca v replike zo dňa 05.10.2023 uviedol, že rozsudok vydaný v základnom konaní jasne deklaruje, že v právnom vzťahu založenom Zmluvou o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.04.2012 došlo k porušeniu noriem spotrebiteľského práva. Mal za to, že tvrdenia žalovaného o neexistencii a nepreukázaní porušenia práv a povinností len odzrkadľujú jeho prístup k rešpektovaniu príslušných noriem spotrebiteľského práva a princípu ochrany spotrebiteľa. Podľa žalobcu je z rozhodnutia v predchádzajúcom konaní evidentné, že je naplnená hypotéza právnej normy § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Konštatoval, že zákon nevyžaduje, aby rozhodnutie súdu v základnom konaní muselo výslovne obsahovať vo výroku porušenie konkrétneho ustanovenia. Pre podporu svojich tvrdení poukázal na závery Najvyššieho súdu SR v uznesení sp. zn. 7Cdo/80/2020 zo dňa 24.08.2022. Mal za to, že uzatvorením spotrebiteľskej zmluvy zo dňa 26.04.2012 v rozpore so zákonom došlo preukázateľne k porušeniu spotrebiteľských práv a povinností žalovaným. Čo sa týka výšky PFZ, mal za to, že z rozhodnutia v základnom konaní je zrejmé, že žalovaný porušil svoju povinnosť ustanovenú v osobitnom predpise, a to neuviedol obligatórne náležitosti podľa zák. č. 129/2010 Z.z. a porušil § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa. Uložení povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie a určení neprijateľných zmluvných podmienok muselo predchádzať porušenie noriem spotrebiteľského práva žalovaným. Porušením primárnej povinnosti zo strany žalovaného došlo k vzniku sekundárneho následku v podobe sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie. Bezúročnosť

a bezpoplatkovosť úveru pritom podľa žalobcu nemožno stotožňovať s „výhodou“ pre spotrebiteľa, ale skôr ako sankčný následok plynúci z primárneho právneho vzťahu. Žalobca v súvislosti s argumentáciou žalovaného o zmysle a účele inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia dal do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 2Co/137/2016-71 zo dňa 24.5.2017. Uviedol, že vzhľadom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami považuje uplatnenú výšku PFZ za adekvátnu, zodpovedajúcu účelu PFZ ako určitej satisfakcie. Poznamenal, že prípadné sankcie vyplývajúce z opatrení dohľadných orgánov by boli neporovnateľne prísnejšie. Primerané finančné zadosťučinenie má tiež odradiť žalovaného i iných dodávateľov od porušovania práv spotrebiteľov. Primeranosť sumy 1 828,55 EUR je vzhľadom na postoj žalovaného, množstvo a intenzitu porušení spotrebiteľských noriem evidentne daná. Ďalej uviedol, že pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sa nevyžaduje vznik ani hrozba ujmy. Poukázal ale na to, že ujma, ktorá mu konaním žalovaného vznikla, nebola len v akademickej rovine, pretože porušenie zo strany žalovaného malo majetkový charakter. Uplatňovaním legitímneho nároku žalobcu v súdnom konaní bol narušený nielen jeho bežný život. Opätovne apeloval na to, aby výška PFZ nebola iba v symbolickej výške, pretože takéto PFZ nemôže reálne plniť svoje funkcie. Konštatoval, že suma 1 828,55 EUR predstavuje 0,000019 z výšky zisku žalovaného za rok 2022, pričom mal za to, že symbolická suma PFZ niekoľkých desiatok alebo stoviek eur neodradí dodávateľa od neustáleho porušovania spotrebiteľských práv a noriem. Vzhľadom na formulárovosť zmluvy sa žalovaný dopustil porušenia nielen voči žalobcovi, ale voči tisíckam klientov. Žalobca dal do pozornosti uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/53/2016 zo dňa 04.10.2016, podľa ktorého odradzujúco môže pôsobiť len hrozba straty prevyšujúca nad 50 % sumy, o ktorú chcel veriteľ spotrebiteľa protiprávne pripraviť. Taktiež poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, kde PFZ dosiahlo výšku majetkovej ujmy, ktorá hrozila ako aj konkrétne odôvodnenia rozhodnutí tunajšieho odvolacieho súdu týkajúce sa výšky PFZ, a to aj v obdobných veciach. Záverom poukázal aj na rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 14C/295/2014 z 24.09.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/471/2015, z 28.06.2016 a v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.01.2019, ktorým bolo priznané PFZ vo výške 1 194,98 eura, čo predstavuje 25 násobok poplatku určeného za neprijateľný. Na súd apeloval tiež tým, že súdu musí byť z jeho činnosti známe, že žalovaný dlhodobo a vo veľkom rozsahu porušuje spotrebiteľské práva na finančnom trhu a neustále používa nekalé obchodné praktiky a na úkor spotrebiteľov sa snaží obohatiť, a to najmä využívaním neprijateľných zmluvných podmienok. Preto navrhol, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania.

4. Žalovaný nevyužil možnosť dupliky.

5. Súd nariadil vo veci pojednávanie.

6. Na pojednávaní dňa 19.03.2024 strany zotrvali na svojich doterajších písomných podaniach a návrhoch, pričom právny zástupca žalobcu opätovne poukázal na to, že výšku uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia považujú za primeranú zohľadňujúc jednotlivé funkcie inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia, ako aj okolnosti daného prípadu. Žalovaný dodal, že vzhľadom na doterajšiu súdnu prax očakáva, že súd má za to, že základ nároku je daný, preto zároveň navrhoval, aby súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v maximálnej výške 100 EUR a pri trovách konania, aby sa taktiež vychádzalo z prísudku.

7. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie listinným dôkazom predloženým žalobcom - rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 8Csp/1/2023-91 zo dňa 27.04.2023, oboznámil sa tvrdeniami strán sporu, ako aj s obsahom ostatného spisového materiálu a zistil tento skutkový stav:

8. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 8Csp/1/2023-91 zo dňa 27.04.2023, právoplatným dňa 31.05.2023, súd určil, že úver zo Zmluvy o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.04.2012 je bezúročný a bez poplatkov (I. výrok), zaviazal žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 328,55 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 328,55 EUR od 13.01.2023 do zaplatenia sumy 328,55 EUR, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (II. výrok), určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 26.04.2012, v časti (3) Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod 5), v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10, II. Časti Všeobecných obchodných podmienok. Klient berie na vedomie, že rozhodnutie rozhodcovského súdu je konečné a

jeho zrušenia žalobou na súde sa môže domáhať len z dôvodov vymedzených v zákone č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (III. výrok), ďalej, že zmluvná podmienka uvedená v Obchodných podmienkach pre úver dostupná pôžička k Zmluve o úvere dostupná pôžička č. 2065739112 z 26.04.2012, a to v článku 5 – Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 5.6, v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: [1] na poplatky podľa Sadzobníka, [2] úrok z omeškania, [3] úrok z úveru, [4] splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia. V prípade, ak je Klient majiteľom, prípadne spoludisponentom osobného účtu vedeného Bankou, podpisom ZoÚ udeľuje výslovný a neodvolateľný súhlas s inkasom peňažných prostriedkov z tohto účtu na účely splácania svojich peňažných záväzkov zo ZoÚ. Banka je oprávnená započítať svoje splatné a nesplatené pohľadávky voči Klientovi bez ohľadu na právny titul ich vzniku proti akýmkoľvek pohľadávkam Klienta voči Banke.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (IV. výrok), ako aj zmluvná podmienka v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX z 26.04.2012 uvedená v Obchodných podmienkach pre úver dostupná pôžička, a to v článku 6 – Predčasné splatenie úveru, následky nesplácania a ukončenie ZoÚ, bod 6.4], v znení: „V prípade, ak sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 6.2 OP, Banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou Úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania vo výške stanovenej v Oznámení, a to od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Banke.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a napokon tiež, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX z 26.04.2012 uvedená v Sadzobníku poplatkov – účinnosť od 19. marca 2012, a to v článku Úvery pre obyvateľstvo, časť dostupná pôžička, v znení: „ 10. 1. upomienka po omeškaní splátky 9,96 € 11. 2. upomienka po omeškaní splátky 24,90 €.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Žalobca vystupoval v predmetnom konaní rovnako ako žalobca, inicioval začatie predmetného konania za účelom ochrany svojich práv spotrebiteľa. Žalovaný bol tiež v postavení žalovaného, pričom z rozsudku vyplýva, že bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného vzniklo na základe úhrad vykonaných žalobcom za účelom splatenia úveru zo Zmluvy o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.04.2012, ktorú uzavrel žalobca ako dlžník so žalovaným ako veriteľom a na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 2 000 EUR. Žalobca čerpal úver v plnej výške 2 000 EUR a následne zaplatil žalovanému 2 328,55 EUR viac. Keďže úver súd vyhodnotil ako bezúročný a bez poplatkov titulom absencie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere – absentoval druh spotrebiteľského úveru a nesprávne bola uvedená celková čiastka, žalobca zaplatil žalovanému nad rámec poskytnutej istiny úveru sumu 328,55 EUR, ktorá tak predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného. Žalobcovi bola priznaná náhrada trov predchádzajúceho konania v plnom rozsahu.

9. Zistený skutkový stav súd právne posúdil podľa nasledujúcej právnej úpravy:

10. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

11. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

12. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch predávajúci nesmie

a) ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu,

b) upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3,

c) používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.1)

13. Podľa § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné

zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Zákonnými predpokladmi úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je:

- existencia porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi slúžiacimi na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o spotrebiteľskom úvere, zákon o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka),
- úspešné uplatnenie porušenia tohto práva alebo povinnosti spotrebiteľom na súde a
- pasívne vecne legitimovaný subjekt, ktorý za porušenie predmetného práva alebo povinnosti zodpovedá.

15. Krajský súd v Prešove vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil záver, že pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný (napr. uznesenie 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018 alebo 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018). Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 sa s týmto názorom stotožnil a uviedol nasledovné: „Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávateľa ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.“

16. V súlade s princípom právnej istoty upraveným v článku 2 ods. 2 Civilného sporového poriadku súd prvej inštancie preto rešpektuje uvedené právne závery vyšších súdnych autorít a plne na nich odkazuje.

17. V predmetnej veci bolo nesporné, že žalobca bol ako spotrebiteľ úspešný v konaní proti žalovanému o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o vydanie bezdôvodného obohatenia, ku ktorému došlo pri úhradách za účelom splatenia spotrebiteľského úveru, ako aj v konaní o určenie neprijateľných zmluvných podmienok. Skutkový stav ako taký nebol medzi stranami sporný. Sporným v tomto konaní bolo iba právne posúdenie splnenia zákonných predpokladov pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a výška prípadného primeraného finančného zadosťučinenia. Preto súd v prvom rade konštatuje, že právny vzťah medzi účastníkmi konania je spotrebiteľského charakteru, žalobca vystupuje ako spotrebiteľ a žalovaný ako dodávateľ a na predmetný spotrebiteľský vzťah sa vzťahuje úprava zakotvená v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a aj osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv uvedená v ustanoveniach § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

18. Obrana žalovaného v tomto konaní sa zakladala na námietke nenaplnenia podmienok pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Súd po vykonanom dokazovaní s poukazom na uvedené ustanovenia však dospel k záveru, že dikcia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa bola naplnená, a preto žalobca ako spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o spotrebiteľských úveroch, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od žalovaného, ktorý za toto porušenie práv spotrebiteľa, resp. povinností dodávateľa zodpovedá.

19. Súd má za to, že v danom prípade je z rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 8Csp/1/2023 zo dňa 27.04.2023 zrejme, že došlo k porušeniu práv spotrebiteľa, resp. povinností dodávateľa predovšetkým tým, že koncipovaním zmluvy s absenciou obligatórnych náležitostí žalovaný de facto uložil spotrebiteľovi povinnosť platiť poplatky a úroky bez právneho dôvodu (porušenie povinnosti uloženej § 4 ods. 2 písm. a/ zákona o ochrane spotrebiteľa), keďže na základe zmluvy, ktorá sa kvôli jej nedostatkom považovala za bezúročnú a bez poplatkov, následne došlo k bezdôvodnému obohateniu na

strane žalovaného voči žalobcovi. Bezodôvodným obohatením pritom došlo k zásahu do majetkovej sféry žalobcu, keďže istý čas bol žalobca neoprávnene ukrátený o svoj majetok a nemohol ním disponovať. K porušeniu práv spotrebiteľa došlo aj zakomponovaním neprijateľných zmluvných podmienok (§ 4 ods. 2 písm. c/ zákona o ochrane spotrebiteľa).

20. Súd mal tak za to, že vyššie uvedené porušenie práv spotrebiteľa, resp. povinností dodávateľa boli v tomto konaní riadne preukázané. Súd navyše zastáva názor, že porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi nemusí byť konštatované vo výroku rozsudku, pretože takáto podmienka nevyplýva zo znenia ustanovenia § 3 ods. 5 poslednej vety zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ako aj na právne závery, ku ktorým súd použitím uvedených právnych noriem dospel, súd dospel k záveru, že žalobca má nárok na primerané finančné zadosťučinenie voči žalovanému, avšak nestotožnil sa so žalobcom uplatnenou výškou primeraného finančného zadosťučinenia, ale určil ju v sume 200 EUR. V prevyšujúcej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

22. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia, súd sa domnieva, že priznaná suma reflektuje závažnosť konkrétnych porušení práv spotrebiteľa, konkrétne skutkové okolnosti v danom prípade a intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov, prípadne potenciálnych dôsledkov, ktoré spotrebiteľovi hrozili, ako aj subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd zohľadnil všetky osobitosti tohto prípadu a dospel k záveru, že primerané finančné zadosťučinenie v úhrnnej výške 200 EUR považuje za primerané, spĺňajúce jednak funkciu satisfakcie pre žalobcu a minoritne aj funkciu sankcie pre žalovaného zohľadňujúc podľa názoru súdu ako najvýznamnejšiu skutočnosť, že nesprávne koncipovanou zmluvou a bezodôvodným obohatením na strane žalovaného vyvolal žalovaný u žalobcu ako spotrebiteľa stav právnej neistoty, ktorý žalobca mohol/musel riešiť podanou žalobou, pričom bolo preukázané, že zmluva neobsahovala obligatórne náležitosti, obsahovala štyri výrokom súdu judikované neprijateľné zmluvné podmienky a na strane žalobcu bol preukázaný aj istý zásah do jeho majetkovej sféry, keď sa žalovaný obohatil na úkor žalobcu o sumu 328,55 EUR. Titulom absencie obligatórnych náležitostí súd považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 EUR, keďže v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru došlo aj k zásahu do majetkových práv žalobcu a titulom neprijateľných zmluvných podmienok 100 EUR. Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd prihliadal aj na závažnosť dopadov jednotlivých neprijateľných zmluvných podmienok a skutočnosť, či mali aj reálny dopad na žalobcov práva, či povinnosti v rámci zmluvného vzťahu – žalobcom neboli tvrdené a z rozsudku v predchádzajúcom konaní nevyplývajú nejaké zvlášť zaťažujúce následky dotknutých neprijateľných zmluvných podmienok na samotného žalobcu a jeho práva a povinnosti.

23. Záverom súd zdôrazňuje aj fakt, že účelom primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv spotrebiteľa síce nemá byť len odradenie dodávateľa od takýchto praktík do budúcnosti, je ním aj určitá satisfakcia pre spotrebiteľa za to, že sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol potenciálny benefit aj pre ostatných spotrebiteľov, avšak stále so zreteľom na to, že primerané finančné zadosťučinenie nemá byť nástrojom obohacovania sa pre spotrebiteľa.

24. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Žalobcov plný úspech v konaní, kde výška plnenia závisí od úvahy súdu, súd odvodzoval od úspechu v základe nároku. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. K tomu podporne súd poukazuje na literatúru, napr. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, str. 926-927, cit. „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od

úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“. Súd je toho názoru, že v prípadoch, keď rozhodnutie o výške plnenia závisí len od úvahy súdu, pričom súčasne žalobca neuplatňuje výšku plnenia v zjavne nedôvodnej výške, predstavujúcej šikanózný výkon práva, motivovanej len snahou o navýšenie trov konania a nie záujmom na spravodlivom usporiadaní veci, nemožno od žiadneho žalobcu spravodlivo očakávať, aby sa presne „trafil“ do úvahy súdu, pokiaľ ide o výšku plnenia. Preto je namieste priznať plnú náhradu trov konania, ak bol žalobca v základe plne úspešný aj vtedy, ak čo do výšky bol úspešný len v časti. I keď Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie totožné s niekdajším § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, ktoré bolo priamym zákonným podkladom pre priznanie plnej náhrady trov konania aj v prípade čiastočného úspechu, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, vyššie uvedené závery právnej teórie a praxe svedčia o tom, že ani v podmienkach novej procesnej úpravy nie je dôvod na ustúpenie od takého záveru. Súd ďalej už len poznamenáva, že tak, ako tomu bolo aj v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p., tak aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta v takom prípade vypočíta a určí len z výšky súdom priznaného plnenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.